

застосування. Тому під час реформування вітчизняного трудового законодавства, так як норми потребують перегляду та виходу на новий рівень, оскільки суспільні відносини, в тому числі і трудові, перебувають у постійному розвитку, норми законодавства, які їх регулюють теж повинні відповідати сучасності, слід не тільки не допустити звуження наявних прав і гарантій, а й забезпечити правові інструменти, що сприятимуть упровадженню принципу рівності між працівниками і працівницями, забезпеченню гендерної рівності.

#### **Список використаних джерел:**

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України, 1996, № 30, ст. 141
2. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: Закон України від 08.09.2005 №2866-IV. [Відомості Верховної Ради України](#), 2005, № 52, ст. 561
3. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту прав працівників : Закон України від 12.05.2022 № 2253-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2253-20#Text>.
4. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації трудових відносин : Закон від 01.07.2022 № 2352-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2352-20#Text>.

#### **Гура М. В.**

кандидат юридичних наук, старший викладач  
Харківській національній університет ім. В. Н. Каразіна  
e-mail: m.gura@karazin.ua

### **КОМП'ЮТЕРНА ГРА ЯК РОЗВАЖАЛЬНА КОМП'ЮТЕРНА ПРОГРАМА**

Незважаючи на розповсюдженість такого явища як комп'ютерні ігри в українському суспільстві, залучення до «геймдев» індустрії мільярдних інвестицій та створення тисяч робочих місць для молодого покоління програмістів, питання правового регулювання комп'ютерних ігор залишає багато білих плям, як з точки зору права цивільного, так й податкового.

Приводом для написання цього матеріалу послужила формальна позиція податкового органу та суду, який її підтримав в межах справи 520/19657/23 під час розгляду справи в суді першої інстанції, яка звелася до того, що комп'ютерна гра з точки зору оподаткування податком на додану вартість не є комп'ютерною програмою. Рішення ще не набуло законної сили, триває його оскарження, але вже виявило місце для дискусії, підставою для якої, як це дуже часто зустрічається на практиці, стала наявність різних термінів, якими оперують різні нормативно-правові акти та формальне ставлення державних органів до їх тлумачення, також можна допустити не розуміння податківцями та суддями технічних аспектів комп'ютерної гри, як певного об'єкту, певного різновиду комп'ютерної програми.

Зокрема, відповідно до п. 26 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про авторське право і суміжні права», комп'ютерна програма – це набір інструкцій у вигляді слів, цифр, кодів, схем, символів чи в будь-якому іншому вигляді, виражених у формі, придатній для зчитування комп'ютером (настільним комп'ютером, ноутбуком, смартфоном, ігровою приставкою, смарт-телевізором тощо), які приводять його у дію для досягнення певної мети або результату, зокрема операційна система, прикладна програма, виражені у вихідному або об'єктному кодах.

Відповідно до п. 26-1 підрозділу 2 Перехідних положень Податкового кодексу України, тимчасово з 01 січня 2013 року до 1 січня 2023 року, звільнялися від оподаткування податком на додану вартість операції з постачання програмної продукції. Для цілей цього пункту до програмної продукції відносилися результати комп'ютерного програмування, зокрема у вигляді розважальної комп'ютерної програми (її компонентів).

Треба зазначити, що для розв'язання конкретної задачі комп'ютер має послідовно виконати заздалегідь визначений набір операцій. Потрібні дії та послідовність їх виконання задає програма, яка була створена відповідним

фахівцем. Набір програм, що забезпечують можливість використання комп'ютера для розв'язування різних задач, складають програмне забезпечення комп'ютера.

Усе програмне забезпечення, що використовується комп'ютерами, поділяється на три основні види: системне програмне забезпечення; прикладне програмне забезпечення; прикладна програма [1].

Прикладним програмним забезпеченням (прикладними програми) є: текстові редактори і текстові процесори; електронні таблиці; системи управління базами даних; графічні пакети; програми створення презентацій; комп'ютерні ігри і системи мультимедіа; навчальні програми; системи штучного інтелекту та експертні системи; програмне забезпечення для роботи з електронною поштою тощо.

В енциклопедичній статті дано наступне визначення комп'ютерної гри: «КОМП'ЮТЕРНА ГРА – взаємодія людини (групи людей) з комп'ютером або декількох людей між собою за допомогою комп'ютера для розваг, навчання чи тренування. Під час комп'ютерної гри за допомогою спеціальних програм створюється імітація прямої взаємодії у віртуальному просторі між персонажами та користувачем (або групою користувачів) за певним алгоритмом. Спостерігаючи ігрову ситуацію на екрані монітора, гравець впливає на неї за допомогою клавіатури, «миші», джойстика тощо. Комп'ютерні ігри схожі з відеоіграми, але на відміну від останніх не потребують наявності спеціалізованих технічних пристроїв (ігрової консолі чи приставки). [3]

Таким чином, справедливим буде визначення, що комп'ютерною грою є прикладна програма (пакет прикладних програм) в предметних галузях розваг, навчання чи тренування, яка являє собою набір інструкцій у вигляді слів, цифр, кодів, схем, символів чи в будь-якому іншому вигляді, виражених у формі, придатній для зчитування комп'ютером (настільним комп'ютером, ноутбуком, смартфоном, ігровою приставкою, смарт-

телевізором тощо), які приводять його у дію для досягнення певної мети або результату, зокрема операційна система, прикладна програма, виражені у вихідному або об'єктному кодах.

Водночас, як вже було зазначено вище, термін «комп'ютерна гра» не використовується Податковим кодексом України у відповідних розділах, присвячених оподаткуванню програмної продукції, що безперечно створює проблему для розробників комп'ютерних ігор та їх замовників, оскільки штучно створює ситуацію невизначеності в правовому полі.

Шляхом усунення таких протиріч вбачається внесення змін до Податкового кодексу України в частині викладання абзаців 2 та 3 пункту 26<sup>1</sup> Підрозділу 2 Розділу XX Податкового кодексу України в наступній редакції: «Для цілей цього пункту до програмної продукції відносяться: результат комп'ютерного програмування у вигляді операційної системи, системної, прикладної, розважальної та/або навчальної комп'ютерної програми (їх компонентів), комп'ютерної гри, а також у вигляді інтернет-сайтів та/або онлайн-сервісів та доступу до них».

#### **Список використаних джерел:**

1. Ярмуш О.В., Редько М.М. Інформатика і комп'ютерна техніка: Навч. посібник. — К.: Вища освіта, 2006. — 359 с.
2. Комп'ютерна гра / Р. В. Пилипчук, Р. Г. Кацалап // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-4393>.